

Dosarul nr. 2r-196/2022
2-21117610-01-2r-09042022

prima instanță: Judecătoria Anenii Noi, sediul Central (jud: A. Mocanu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Pahopol, V. Mihaila, R. Pulbere)

DECIZIE

04 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Dan Danii, reprezentat de avocatul Vitalie Postolache,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitrița Nujda împotriva lui Dan Danii, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Anenii Noi cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit apelul declarat de Dan Danii,

c o n s t a t ă :

La 05 august 2021, Dumitrița Nujda a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dan Danii, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Anenii Noi cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 16 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central s-a admis parțial acțiunea Dumitriței Nujda. S-a determinat locul de trai al copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, cu mama, Dumitrița Nujda. S-a încasat de la Dan Danii în beneficiul Dumitriței Nujda pensia de întreținere a copilului minor în mărime de 2000 de lei, lunar începând cu data de 05 august 2021, până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Dan Danii în beneficiul Dumitriței Nujda suma de 4 000 de lei, cu titlu de asistență juridică, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Dan Danii în beneficiul statului suma de 150 de lei, cu titlu de taxa de stat, pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 20 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gabriel Iclodean în interesele lui Dan Danii, a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărârii.

Prin încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de către Dan Danii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului. S-a restituit apelul declarat de către Dan Danii, împotriva hotărârii din data de 16 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitrița Nujda împotriva lui Dan Danii, intervenient accesoriu DASPF Anenii Noi cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată, pe motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 07 martie 2022, Dan Danii, reprezentat de avocatul Vitalie Postolache, a depus apel nemotivat, prin care a solicitat casarea încheierii din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

La 05 aprilie 2022, Dan Danii, reprezentat de avocatul Vitalie Postolache, a depus recurs motivat, prin care a solicitat casarea încheierii din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

În susținerea recursului a indicat că consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel, în situația în care instanța de apel nu a ținut cont la examinarea cauzei de faptul Dan Danii a fost dus în eroare și nu a cunoscut despre faptul că Gabriel Iclodean nu este avocat cu drept de activitate pe teritoriul Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 22 februarie 2022 și a expediat-o participanților la proces la 09 martie 2022, astfel, recursul declarat este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427, lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs reține că prin hotărârea din 16 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central s-a admis parțial acțiunea Dumitriței Nujda. S-a determinat locul de trai al copilului minor XXXXX, născută la XXXXX, cu mama, Dumitrița Nujda. S-a încasat de la Dan Danii în beneficiul Dumitriței Nujda pensia de întreținere a copilului minor în mărime de 2000 de lei, lunar începând cu data de 05 august 2021, până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Dan Danii în beneficiul Dumitriței Nujda suma de 4 000 de lei, cu titlu de asistență juridică, în rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată. S-a încasat de la Dan Danii în beneficiul statului suma de 150 de lei, cu titlu de taxa de stat, pentru pretenția privind încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 20 septembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gabriel Iclodean în interesele lui Dan Danii, a declarat apel, prin care a solicitat casarea hotărârii.

Or, prin încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea depusă de către Dan Danii cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului. S-a restituit apelul declarat de către Dan Danii, împotriva hotărârii din data de 16 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitrița Nujda împotriva lui Dan Danii, intervenient accesoriu DASPF Anenii Noi cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată, pe motiv că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În debut, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Art. 362 alin. (2)-(3) Cod de procedură civilă, statuează că termenul de apel se întrerupe prin decesul participantului la proces care avea interes să facă apel sau prin decesul mandatarului căruia i se comunicase hotărârea. În astfel de cazuri, se face o nouă comunicare la locul deschiderii succesiunii, iar termenul de apel începe să curgă din nou de la data comunicării hotărârii. Pentru moștenitorii asupra cărora au fost instituite măsuri de ocrotire judiciară sau pentru cei dispăruți fără veste termenul curge din ziua în care se numește tutorele sau curatorul. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

În conformitate cu art. 26 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Mai mult, în conformitate cu art. 110 Cod de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul

căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel”.

Prin prisma normelor de drept precitate în coroborare cu actele cauzei, Colegiul consideră întemeiată concluzia instanței de apel, prin care a indicat că apelantul urma să declare apel împotriva hotărârii din 16 septembrie 2021 în termen de 30 de zile, însă cererea de apel a fost depusă abia la data de 30 noiembrie 2021, cu depășirea termenului de 30 de zile prevăzut de lege.

Mai mult se impune a menționa că repunerea în termenul de procedură omis reprezintă recunoașterea de către instanță a existenței dreptului la îndeplinirea actelor procedurale, la caz declararea apelului, care a fost pierdut ca rezultat al omiterii a termenului de procedură ce a fost stabilit de lege pentru îndeplinirea lui, din motive recunoscute de instanță ca întemeiate.

Astfel, în sensul normelor precitate, este de principiu ca, declarând apelul în afara termenului legal și solicitând repunerea în termen, să fie invocate astfel de motive, care să justifice încălcarea acestui termen, precum și să fie îndeplinit actul de procedură respectiv.

În speță, Colegiul reține că cererea de apel împotriva hotărârii din 16 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central a fost depusă de Dan Danii la data de 30 noiembrie 2021 repetat, or, din materialele cauzei urmează cu certitudine contestarea cu apel a aceleiași hotărâri de către Iclodean Gabriel în interesele lui Dan Danii, la data de la 20 septembrie 2021, în termenul instituit de legiuitor.

Or, prin încheierea din 25 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost constatat că apelul a fost depus de o persoană care nu este în drept să declare apelul, cererea de apel declarată de Iclodean Gabriel în interesele lui Dan Danii fiind restituită.

La caz, Colegiul consideră corectă afirmația instanței de apel că într-adevăr, din materialele cauzei urmează că Iclodean Gabriel nu este în drept să exercite activitatea de avocat pe teritoriul Republicii Moldova. Mai mult, din materialele cauzei nu rezultă cu certitudine că Dan Danii l-a împuternicit pe Iclodean Gabriel să-l reprezinte în proces, or, acesta nu a eliberat un mandat și nu a consemnat pe versoul acestuia împuternicirile de reprezentare.

De altfel, se impune a învedera că împuternicirile reprezentantului avocat se confirmă prin mandat, prin urmare, instanța de apel corect a respins ca neîntemeiate argumentele lui Dan Danii precum că l-a împuternicit pe Iclodean Gabriel să-l reprezinte în cadrul examinării cauzei, or, nu a cunoscut că acesta este o persoană care nu este avocat cu drept de exercitare a profesiei pe teritoriul Republicii Moldova.

Totodată, din actele cauzei se denotă o poziție contradictorie, în situația în care Dan Danii a indicat că a semnat contractul de asistență juridică la 23 aprilie 2021, iar Iclodean Gabriel, a făcut referire la contractul respectiv, indicând încheierea lui la data de 20 septembrie 2021.

În același timp, actele cauzei denotă că litigiul a fost examinat în lipsa lui Dan Danii, or, este incontestabil faptul că ultimul a fost citat legal despre locul, data și ora examinării cauzei repetat, pentru data de 25 august 2021 și 16 septembrie 2021, precum și că la data de 23 septembrie 2021 a recepționat dispozitivul hotărârii din 16 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

Astfel, instanța de apel corect a concluzionat că situația creată nu justifică încălcarea de către Dan Danii a termenului depunerii cererii de apel, și întemeiat a respins cererea de repunere în termen de depunere a cererii de apel împotriva hotărârii din 16 septembrie 2021 a Judecătoriei Anenii Noi, sediul Central.

În sensul art. 10 alin. (1) - (3) Cod de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Colegiul remarcă faptul că, participanții la proces care dețin un interes material și/ sau procesual în examinarea cauzei civile, trebuie să manifeste un comportament activ în susținerea poziției prin înaintarea de cereri, prezentarea de probe în susținerea poziției în cadrul procesului civil.

Raportând cadrul legal enunțat la circumstanțele speței, instanța de apel corect a considerat că în speță nu sunt întrunite temeiurile legale întru admiterea cererii apelantului de repunere în termen.

În circumstanțele expuse, Colegiul consideră neîntemeiate argumentele recurentului privind motivele omiterii termenului de contestare a hotărârii și lipsite de suport probatoriu, urmând a fi respinse.

Pe cale de consecință, instanța de judecată consideră că recurentul a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională. Or, ultimul trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja drepturile de acces la instanță. Contrar celor menționate, apelantul nu a dat dovadă de promptitudine în vederea exercitării căii de atac în termen.

Aici se impune a scoate în evidență că CtEDO, în jurisprudența sa promovează, cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11.09.2007).

Articolul 6 §1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile.

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului.

În acest context, este de menționat că limitarea accesului la o curte sau la un tribunal nu se conciliază cu art. 6 § 1 al Convenției decât în cazul în care acestea urmăresc un scop legitim și există un raport de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul vizat.

Conform practicii CtEDO restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, *Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others v. the United Kingdom*, Reports 1998-IV, p. 1660, § 72; *Malahov c. Moldovei*, hotărârea din 07 iunie 2007).

Din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău, corect a respins cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și a restituit cererea de apel, iar argumentele invocate în recurs poartă un caracter declarativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită a fi respins, cu menținerea încheierii recurate.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Dan Danii, reprezentat de avocatul Vitalie Postolache.

Se menține încheierea din 22 februarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitrița Nujda împotriva lui Dan Danii, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Anenii Noi cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere a copilului minor și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat